

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3104/2022. (III. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 1.Bpkf.383/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Lindt György ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kérte a Miskolci Törvényszék 1.Bpkf.383/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és a Miskolci Járásbíróság 61.Bpk.2796/2020/6. számú végzésére kiterjedően történő megsemmisítését.
- [2] 1.1. A megelőző bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó 2020. november 17-én, 2020. november 27-én, 2020. december 11-én és 2021. január 15-én feljelentést tett rágalmazás vétsége miatt házastársával mint feljelentettel szemben. A feljelentés szerint a folyamatban lévő házassági bontóperükben a feljelentett valótlan tényeket állított, amelyek a becsület csorbítására alkalmasak.
- [3] A 2020. november 17-én tett feljelentésben az indítványozó azt sérelmezte, hogy a polgári eljárás során a feljelentettellenkérelmében a házasságuk megromlásához vezető okok között az indítványozó kábítószerfogyasztását, illetve szcientológiával összefüggő szélsőséges nézeteit is megjelölte. A 2020. november 27-én tett feljelentésben az indítványozó a feljelentettnek azt a perbeli nyilatkozatát sérelmezte, hogy ő soha nem gondoskodott gyermekéről, illetve hogy fizikailag bántalmazta a feljelentett személyt. A 2020. december 11-én tett feljelentésben az indítványozó a folyamatban lévő házassági bontóperben a 2020. december 8-án tartott tárgyalás során a róla tett – álláspontja szerint – valótlan tényállításokat sérelmezte. A 2021. január 15-én tett feljelentésben a peres iratok tartalmát kifogásolta, és azt sérelmezte, hogy a feljelentett beadványaiban becsületsértő, rágalmazó kijelentéseket tesz vele kapcsolatban, miszerint drogfogyasztó, gyermeknevelési feladatait nem látja el megfelelően, a gyermekkel való kapcsolattartási rendet nem tartja be, és nemzeti hovatartozása vonatkozásában a feljelentett sértő megjegyzéseket tesz rá.
- [4] A Miskolci Járásbíróság mint elsőfokú bíróság a 61.Bpk.2796/2020/6. számú – 2021. március 5-én meghozott – végzésével megállapította, hogy a feljelentett beadványaiban írt tényállításai, illetve a bírósági eljárás során elhangzott és a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatai a polgári per tárgyát képező ügyben, ténylegesen az ügyre vonatkozó és a tényállás tisztázására irányuló nyilatkozatok, amelyek ezért jogellenesség hiányában bűncselekményt nem valósítanak meg. Miután a feljelentésben megjelölt magatartás jogellenesség hiányában nem tényállásszerű, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdése szerinti rágalmazás vétségének megállapítására nem alkalmas. Az elsőfokú bíróság ezért a büntető-eljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 766. § (2) bekezdése szerint az eljárást – figyelemmel a Be. 492. § (1) bekezdés a) pontjára – megszüntette.
- [5] A Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság az 1.Bpkf.383/2021/4. számú – 2021. június 17-én meghozott – végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Döntésének indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó által kifogásolt valamennyi feljelentetti tényállítás a peres ügy érdeméhez tartozónak tekinthető, mert azok részben a házastársi életközösség megromlásához vezető okok feltárása, részben pedig a kiskorú gyermekkel kapcsolatos kérdések vizsgálata körében bírtak jelentőséggel. E tényállítások közül az indítványozó korábbi kábítószer fogyasztására, valamint a feljelentett fizikai bántalmazására vonatkozó objektíve alkalmasak a becsület csorbítására. Az indítványozó ugyanakkor maga sem vitatta a korábbi kábítószer fogyasztás tényét, a házastársát ért bántalmazás miatt pedig saját magát jelentette fel a rendőrségen. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feljelentett ezen – valós ténybeli alapon nyugvó – állításai ezért a peres ügy keretein belül maradtak, következésképpen azokkal összefüggésben a jogellenesség egyértelműen kizárható volt. A másod-

fokú bíróság utalt arra is, hogy a feljelentett további tényállításai sem voltak sértők, gyalázkodó jellegűek, illetőleg nem eredményezhették az indítványozó társadalmi megbecsülésének elvesztését vagy csökkenését, illetve emberi méltóságának a sérelmét. A másodfokú bíróság ezért megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a feljelentettnek az indítványozó által sérelmezett cselekménye nem bűncselekmény (rágalmazás), azonban ezt annyiban pontosította, hogy az a feljelentő kábítószer fogyasztására és bántalmazó magatartására vonatkozóan tett feljerteti tényállítások tekintetében a jogellenesség, az egyéb tényállításait illetően pedig a becsület csorbítására való alkalmasság mint törvényi tényállási elem hiányára vezethető vissza.

- [6] A másodfokú bíróság vizsgálta azt is, hogy a feljelentésben foglaltak kimeríthetik-e a Btk. 227. § (1) bekezdésében meghatározott becsületsértés vétsége törvényi tényállását. Ezzel összefüggésben pedig megállapította, hogy a feljelentett nem tett az indítványozóval szemben nagy nyilvánosság előtt, illetőleg a munkakörével, közmegegyezésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben sértő kijelentéseket, ily módon a jelen ügyben a feljelentett magatartásának becsületsértés vétségként történő értékelése is kizárható volt.
- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések az Alaptörvény VI. cikkét, a XXVIII. cikk (1) bekezdést és 28. cikkét sértik.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságoknak vizsgálniuk kellett volna a feljelentésben foglalt becsület csorbítására alkalmas tényállítások igazságtartalmát. Álláspontja szerint ugyanis, ha a feljelentésben tett állítások valótlanok, akkor a bírói gyakorlat szerint a rágalmazás akkor is megállapítható, ha azok polgári eljárás keretében hangoztak el. Kifogásolta ezért, hogy a bíróságok az eljárás megszüntetéséről úgy rendelkeztek, hogy bizonyítási eljárást lefolytattak volna. Véleménye szerint nem lehet vitás, hogy a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehet állást foglalni a tényállítások igazságtartalmáról.
- [9] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok az indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget, mert bizonyítás nélkül, az elhangzott, illetőleg írásban előterjesztett feljelenteti állítások konkrét megjelölése helyett, témakörökhöz rendeltlen összefoglalóan és általánosságban hivatkozott állítások periratokból való önkényes kiemelésével indokolták határozatukat.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság Abtv. 56. § (1) bekezdése szerinti törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [11] 2.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy a határidőben előterjesztett indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek az alábbiak szerint részben tesz eleget.
- [12] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének az eszköze. Erre tekintettel alkotmányjogi panaszt valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény 28. cikke nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, ezért az erre vonatkozó panaszelem érdemi vizsgálata sem végezhető el. Az Alaptörvény 28. cikk cikkének címezettjei a bíróságok {lásd például: 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17]; 3150/2020. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [13] 2.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [14] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések azért sértik az Alaptörvény VI. cikkét és XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert a becsület csorbítására alkalmas tényállítások esetében a jogellenességet kizárhatja ugyan, ha ezen állítások előadásához alkotmányosan védendő érdek fűződik (például egy polgári perben a tanúzási kötelezettség teljesítése), ennek ugyanakkor a bírói gyakorlat szerint elengedhetetlen feltétele, hogy az állítások valóságosak legyenek. Álláspontja szerint ezért a jó hírnévhez való jogát és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti az, hogy a bíróságok nem vizsgálták a feljelentésben sérelmezett állítások valóság tartalmát.
- [15] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikkével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [16] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános

felülvizsgálatát. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [17] A jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának és bizonyítékértékelésének helytállóságát vitatja, ezáltal nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik.
- [18] Az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének keltete sem merül fel. A másodfokú bíróság végzésében számot adott az érdemi döntést alátámasztó lényeges érvekről. Az alkotmánybírási gyakorlat szerint „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [19] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [20] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 29. §-ában és 52. § (1b) bekezdés b) pontjában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. február 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3354/2021.

